

Guia docent de l'assignatura
“Teràpies Complementàries i Convencionals en la Persona amb Càncer” 2020/2021 Codi: 200742
Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
884 Infermeria	Grau en Infermeria	OT	4	1

Contacte	Utilització d'idiomes
Responsable: De Francisco Prófumo, Seyla sdefrancisco@santpau.cat Professors/es: De Francisco Prófumo, Seyla sdefrancisco@santpau.cat García Cadenas, Irene IGarciaCa@santpau.cat Tibau Martorell, Ariadna atibau@santpau.cat Rufino Castro, Maria mrufino@santpau.cat	Llengua vehicular majoritària: Català Algun grup íntegre en anglès: No Algun grup íntegre en català: No Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha prerequisits oficials, però és aconsellable haver assolit els coneixements de les assignatures: Bases Teòriques d'Infermeria, Bases Metodològiques d'Infermeria i Ètica i Legislació i Educació para la Salut.

Contextualització i objectius

Aquesta assignatura és optativa, pertany al itinerari Cures Infermeres específiques en l'àmbit de l'oncologia i està planificada al setè semestre del grau d'Infermeria.

La persona amb malaltia oncològica precisa d'una atenció d'infermeria especialitzada i multidisciplinària i, tot i que, la malaltia a nivell biofisiològic té unes pèrdues importants no hi ha que oblidar que una de les preocupacions més importants per la persona amb càncer és la pèrdua d'identitat així com els trastorns psicològics derivats de la mateixa.

La finalitat es que l'estudiant adquireixi coneixements i profunditzi en les teràpies convencionals i complementaries i, sàpiga conèixer i valorar la funció i valor terapèutic de les mateixes així com la interrelació dels factors psicològics i el desenvolupament de la malaltia.

També que l'estudiant conegui les teràpies i tractaments adients segons el tipus de càncer i fase en el que es troba planificant l'atenció infermera.

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura.

1. Identificar els diferents tipus de càncer i les seves possibles relacions amb situacions problemàtiques a nivell biopsicosociocultural.
2. Explicar els diferents mètodes diagnòstics i tractaments a la persona amb càncer.
3. Mostrar actituds i conductes terapèutiques davant de persones que pateixen càncer.
4. Aplicar els coneixements adquirits en les cures infermeres.

Competències i resultats d'aprenentatge

Competència	Resultats d'aprenentatge
CE.2. Planificar i prestar cures infermeres dirigides a les persones, família o grups, orientats als resultats de salut avaluant el seu impacte, a través de guies de pràctica clínica i assistencial que descriuen els processos pels què es diagnostica, tracta o cuida un problema de salut.	CE.2.19. Utilitzar les guies de pràctica clínica i assistencial en el tractament i cures dels problemes de salut oncològic.
CE.9. Fomentar estils de vida saludables, l'autocura, donant suport al manteniment de conductes preventives i terapèutiques.	CE.9.14. Identificar els factors de risc determinants en el procés de salut - malaltia oncològica a nivell psicosocial, físic i emocional. CE.9.15. Elaborar i aplicar programes de prevenció de la malaltia oncològica i promoció de la salut.
CT.3. Identifica, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adequada per donar resposta als problemes de l'àmbit professional de manera eficient i eficaç.	

Continguts

MÒDUL 1. Teràpies convencionals.

- Tema 1. Introducció a l'Oncologia.
- Tema 2. Models de progressió tumoral.
- Tema 3. Tumors més prevalents: Síntomes i signes guia. Història natural.
- Tema 4. Mètodes de diagnòstic. Marcadors tumorals.
- Tema 5. Classificació dels tumors. Estadificació.
- Tema 6. Principis generals del tractament oncològic.
- Tema 7. Principis del tractament sistèmic del càncer. Quimioteràpia i hormonoteràpia.
- Tema 8. Teràpia dirigida a diana.
- Tema 9. Immunoteràpia
- Tema 10. Complicacions del tractament sistèmic del càncer.
- Tema 11. Síntomes generals neoplàsia-dolor.
- Tema 12. Introducció a les hematopaties malignes.
- Tema 13. Transplantament de progenitors hemato-poyètics i maneig específic del pacient hematològic.

MÒDUL 2. Teràpia psicològica i Teràpies complementàries.

- Tema 1. Intervenció psicològica en pacients oncològics (psicooncologia).
- Tema 2. Resposta emocional del malalt, família i entorn en les diferents etapes de la malaltia.
- Tema 3. Principis generals de la informació i comunicació amb el malalt oncològic.
- Tema 4. Maneig de les situacions difícils en l'actuació i comunicació amb el malalt oncològic
- Tema 5. Teràpies complementàries i intervenció infermera. Atenció integral al malalt oncològic.
Teràpies de suport: relaxació, mindfulness, risoteràpia, musicoteràpia, arteteràpia, escriptura terapèutica, etc.
- Tema 6. Salut emocional: estratègia infermera.

Metodologia

La metodologia d'aquesta assignatura parteix d'una avaluació continuada en la qual es valora tota la feina de l'estudiant, exàmens, anàlisi de casos i treballs. Totes les sessions inclouen diferents tipologies d'activitats per fomentar-ne el dinamisme. Així mateix, els estudiants han de realitzar activitats diverses entre sessions orientades a fomentar el desenvolupament d'estratègies d'aprenentatge autònom.

Activitat dirigida: L'assignatura disposa d'un únic grup de teoria.

1. Classes expositives: el desenvolupament teòric del tema es compagina amb activitats a l'aula, de caire més pràctic (individuals i/o en grup), per tal de consolidar els continguts teòrics i assolir les competències de l'assignatura.

Activitat supervisada:

1. Lectures crítiques d'articles i cerques d'informació.
2. Elaboració d'un treball en grup i presentació a classe.

S'estableixen tutories presencials amb els grups de treball programades o per via electrònica.

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques:	45	1,80	CE.2.19, CT3
Tipus: Supervisades			
Tutories programades:	1	0,30	CE.9.15, CT3
Treballs:	7,5	0,30	
Tipus: Autònomes			
Estudi, treball, lectura articles	90	3,60	CT3

Avaluació

L'estudiant disposa d'una única convocatòria per curs acadèmic per a superar l'assignatura. Els estudiants que tinguin previst inassistències o desordres de puntualitat, ho han de comunicar a l'inici del curs.

La progressió acadèmica i l'aprovació de l'assignatura es valora mitjançant:

Avaluació continuada

Es porta terme una avaluació continuada i sumativa al llarg de tota l'assignatura mitjançant 3 proves.

Instruments d'avaluació:

- **Una prova escrita (50%):** Es realitza una prova tipus test al finalitzar els mòduls 1 i 2 i comprèn tots els temes tractats.
- **Un treball en grup (40%).**
- **Activitat aula: treball individual reflexiu (10%)**

La qualificació de l'assignatura ve donada per la suma ponderada de les notes obtingudes en aquestes proves. Es considera requisit indispensable per aprovar l'avaluació continuada haver obtingut una puntuació mínima de 4,5 sobre 10 en cadascuna de les proves.

Activitat de recuperació.

Es proposa una activitat de recuperació per a aquells estudiants que compleixin 1 i 2:

1. Hagin participat en un conjunt d'activitats el pes mínim de les quals equivalgui a 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura.
2. I que hagin obtingut una nota final igual o superior a 3,5 i inferior a 5 sobre 10.

L'activitat consistirà en el desenvolupament d'un tema del contingut de l'assignatura. Aquesta activitat dona l'opció d'aprovat amb un 5.

Qualificació:

- 0 a 4,9: Suspens
- 5,0 a 6,9: Aprovat
- 7,0 a 8,9: Notable
- 9,0 a 10: Excel·lent (en el cas que l'alumne hagi obtingut una nota igual o superior a 9, podrà optar, a criteri del professor, a una matrícula d'honor).

No avaluable

Quan l'estudiant no hagi aportat prou evidències que permetin una qualificació global de l'assignatura, en l'acta es consigna la qualificació com a "no avaluable".

Són motiu de manca d'evidències suficients si l'estudiant no participa en cap activitat de l'avaluació continuada.

Revisió de la prova escrita

Una vegada publicada la nota final, l'estudiant pot sol·licitar fer la revisió en el període determinat per la "revisió". No s'accepten sol·licituds de revisió en dates fora del límit establert.

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova escrita	50%	3,75	0,15	CE2, CT3
Treball en grup	40%	3,00	0,12	CE9, CT3
Activitat a l'aula	10%	0,75	0,03	CE9, CT3

BIBLIOGRAFIA**CLÍNICAS QUIRÚRGICAS DE NORTEAMERICA.**

Volumen 89 nº 1: Abordaje multidisciplinar de la atención oncológica.

Autor Brown, Kimberly M.; Shoups, M.

Edició Elsevier. 2010

ISBN ISBN: 9788445813638

ENFERMERÍA MEDICOQUIRÚRGICA. (2 vol).

Autor Smeltzer.

Edició MGH Interamericana de Espanya S.L. 2005

ISBN ISBN: 9789701051054

ONCOLOGÍA CLÍNICA. (5ª Edició)

Autor Cruz Hernández Juan J.; Rodríguez Sánchez César A.; Del Barco Morillo Elvira.

Edició Aula Medica Ediciones. 2012

ISBN ISBN: 9788478855421

Articles:**ENCANTADA DE HABERLE CONOCIDO.**

Autor Pawkett, Susan
Edició Nursing. 2007; 25:27

AVANCES EN ASISTENCIA ONCOLÓGICA.

Autor
Edició Nursing. 2003; 21: 26-7

INVOLUCRAR AL PACIENTE Y A SU FAMILIA EN LA PRÁCTICA.

Autor Maklebust JoAnn
Edició Nursing. 2010; 28: 14-7

FAMILIAS E HIJOS DE PADRES CON CÁNCER

Autor Lluch, M.T.
Edició Enfermería Clínica. 2004; 14:335-6

Enllaços web:

www.cancer.gov/español